

УЧАСТЬ СТАРТАПІВ В ІННОВАЦІЙНИХ ВІДНОСИНАХ

Воробйова Анастасія Сергіївна

студентка, 4 курс, факультет підготовки
кадрів для Державної пенітенціарної
служби України,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
Наукове товариство молодих вчених та
студентів НДІ правового забезпечення
інноваційного розвитку НАПрН України,
Україна, м. Харків
e-mail: 80954617347@mail.ru

В умовах сьогодення інноваційна діяльність є дуже поширеною, адже інновації – шлях до перебудови суспільства, удосконалення та досягнення нових висот у найрізноманітніших сферах людського життя. Поширеною формою такої діяльності є стартап, який останнім часом користується популярністю серед молоді.

Стартап (від англійського "start-up") – це загальна назва для компанії, фірми або проекту, які існують зовсім недавно. Чіткого визначення строку давності немає, але зазвичай він становить від декількох тижнів до декількох місяців. Важливо те, що після цього строку проект в будь-якому випадку перестане бути стартапом, оскільки або отримує визнання і інвестиційну підтримку, щоб продовжити розвиток, або закривається як незатребуваний і неконкурентоспроможний. Відповідно до п. 17 ч. 1 ст. 1 проекту Закону України «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності» стартап компанія – суб'єкт інноваційної діяльності впродовж двох календарних років із моменту його державної реєстрації як суб'єкта господарювання у порядку, встановленому законодавством [3].

Першим юридичним питанням, над яким варто замислитися творцеві стартапа, є необхідність створення юридичної особи. Зауважимо, існує два варіанти відповіді на нього. Питання державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців регулюється Законом України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 р. № 755-IV. [2]. Розглянемо його.

1. Можна реєструвати юридичну особу тоді, коли проект починає приносити дохід. Очевидний плюс цього підходу – скорочення витрат. Є й великий мінус: на етапі, коли компанія ще не зареєстрована, але вже створюються якісь нематеріальні активи (пишеться код, віднаходяться дизайнерські рішення), права на володіння цими активами не вирішені. Надалі між учасниками ініціативної групи, що починає проект, можуть виникнути конфлікти на цьому ґрунті. Отже, такий підхід доцільніше використовувати тільки в разі, коли немає фінансової можливості утримувати юридичну особу. У цій ситуації, безумовно, краще змиритися і довіритися тим відносинам, які складаються всередині колективу творців, і вірити в те, що конфліктів не буде.

2. Створювати юридичну особу до моменту початку розробки, але після того, як ідея вже опрацьована. Це найоптимальніший час.

Найбільш прийнятною формою реєстрації стартапу є юридична особа-товариство з обмеженою відповідальністю або ФОП – фізична особа-підприємець. Саме ці форми дозволяють у межах стартапу обрати найбільш прийнятні форми оподаткування, а процедура їх реєстрації більш спрощена, порівняно з іншими, та й взагалі саме вони дозволяють обирати більш прості шляхи вирішення питань оперативної діяльності стартаперів. Слід додати, що з метою отримання державної або недержавної підтримки, як правило, створюються юридичні особи в формі малих та середніх підприємств, середніх підприємств [1].

Засновники ТОВ несуть відповідальність за наслідки своєї стартаперської діяльності виключно майном такого підприємства, а не своїм

власним. Розмір статутного капіталу може бути будь-яким, від однієї копійки до мільйонів гривень. Крім того, статутний капітал стартап-бізнесу може формуватися протягом часу, який засновники для себе самі визначають. Вказане є досить позитивним моментом, зокрема, коли ми говоримо про інвестиції в стартап, адже якщо в Ваших планах вкласти в стартап велику суму, то є час для того, щоб накопичити відповідний капітал. Окремо слід зазначити, що для іноземних інвесторів функціонування стартапу саме у формі юридичної особи викликає більше довіри, ніж просто до підприємця. У будь-якому разі, для патентування стартапу необхідно обрати назву, визначитися із його власниками та їх долями в ньому, за якою адресою він буде знаходитися, хто буде керувати стартапом, скільки коштів та протягом якого часу Ви готові вкласти, яка його дохідність планується для обрання оптимальної системи оподаткування саме для Вас.

Безумовною перевагою стартапера – держпідприємця є те, що він працює сам на себе, не зобов'язаний формувати статутний капітал, документально оформлювати будь-яке із своїх рішень, як, наприклад, зміна місця знаходження, а просто повідомляти про такі зміни уповноважений орган. Крім того, стартапер у такому випадку працює із підрядниками на основі договорів та не зобов'язаний зараховувати їх до штатного розкладу, сплачувати додаткові податки, що нараховуються на заробітну плату. Однак суттєвим недоліком для підприємця – держстартапера є наступне: якщо проект фейлиться (англ. fail-невдача), то стартапер відповідає за борги усім своїм майном. Хоча, якщо проект існує лише у формі ідеї, і тільки перетворюється на продукт, то краще все ж зупинитися саме на реєстрації ФОП.

Тож, для створення стартапера – держпідприємця необхідно визначитися лише з питанням системи оподаткування, виходячи із запланованої дохідності стартап-проекту; працювати з печаткою чи без; визначення основних напрямів стартапу. Подальші дії це - безпосередня реєстрація в державному органі Вашого стартапу шляхом подачі відповідної

реєстраційної заяви. Стартапери з досвідом знають, стартап – не стартап, якщо він не зареєстрований, адже саме легітимність його існування дозволить захищати Ваші ідеї, труди та витрачання часу. Інакше, стартап – це просто ніким не визнана та не захищена творча діяльність.

Таким чином, можна виділити загальні умови, що мають забезпечити стартапу якщо не успіх, то хоча б життєздатність: компетентність і професіоналізм ініціативної групи (якщо ініціатори не будуть орієнтуватися в проекті, що ними просувається, то про успіх можна заздалегідь забути); інноваційність та привабливість; інформаційна підтримка; узгодженість і командний дух; піар і залучення інвесторів: щоб стартап вийшов у світ і став повноцінним самодостатнім проектом, він завжди потребує додаткового фінансування і закріпленні досягнутої популярності.

Список використаної літератури

1. Глібко С. В. Питання фінансового забезпечення інноваційної діяльності / С. В. Глібко // Правове забезпечення розвитку національної інноваційної системи в умовах глобалізації : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Харків, Київ, 11 груд. 2015 р.). – Харків : Право, 2015. – С. 45–48.

2. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 р. № 755-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 25. – Ст. 1172.

3. Проект Закону України «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності» [Електронний ресурс] // Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку : [сайт] / Нац. акад. прав. наук України. – Електрон. дані. – Харків, 2011–2016. – Режим доступу: <http://ndipzir.org.ua/archives/4015> (дата звернення: 20.05.2016). – Назва з екрана.

Науковий керівник: Глібко С. В., кандидат юридичних наук, доцент кафедри господарського права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого.